

Bolesław, kapliczka w Starym Ujkowie, 1938 r.

1. Kategoria

Zabytki sakralne, kapliczka

2. Położenie administracyjne

gm. Bolesław, pow. olkuski, woj. małopolskie

3. Współrzędne

50.28516 19.48156

4. Kod w dokumentacji

Boleslaw-04-65

5. Data weryfikacji terenowej

5 maja 2016 r.

Kapliczka stoi około 1,6 km na południe od Bolesławia, na skraju lasu, na zachodnim krańcu nieistniejącej miejscowości, która została opuszczona w drugiej połowie XX wieku z powodu szkód górniczych. Murowana, czworościenna kapliczka wnątkowa nakryta jest czterospadowym betonowym daszkiem. Od północy posiada otwartą wnątkę, w której umieszczony jest obrazek ze św. Krzysztofem oraz ozdoby kwiatowe. Poniżej na ścianie wyryta data 1938. Na przeciwległej, południowej ścianie znajduje się mniejsza, otwarta, pusta wnątka.

Zapewne z tą właśnie kapliczką związana jest cytowana w wielu miejscach legenda, którą w pełnej wersji można odnaleźć na stronie internetowej parafii polskokatolickiej pod wezwaniem św. Barbary w Krzykawie-Małobądzu. Legenda mówi, że swojego czasu młody mieszkaniec Bolesławia miał spotkać w pociągu jadącym z Olkusza do Sławkowa pewnego tajemniczego staruszka. Ponieważ byli w przedziale sami, wkrótce wywiązała się między nimi rozmowa. W chwili, gdy za oknem pociągu ukazała się stojąca w oddali kapliczka, staruszek zwrócił się do towarzysza podróży w te słowa:

- *Patrz drogi młodzieńcze... widzisz tam w oddali tę kapliczkę?*

- Tak widzę, oczywiście, to kapliczka w Ujkowie Starym. Ja właśnie mieszkam w pobliżu Ujkowa.

- No to dobrze. Posłuchaj mnie uważnie: Obok tej kapliczki jest ukryty skarb. Ja jestem już stary, nie mam sił kopać, nie mam też potrzeby i chęci wzbogacenia się. Nie posiadam też rodziny, bliscy zmarli podczas epidemii tyfusu podczas pierwszej wojny światowej i nie mam komu przekazać tajemnicy o ukrytym skarbie. Chcąc znaleźć skarb należy udać się w południe o dwunastą 30 lipca. Na ziemi oznaczyć miejsce kończącego się cienia kapliczki. Następnie, w księżycową noc udać się w oznaczone miejsce i kopać. Na głębokości trzech łokci jest żeliwny garnek pełen złotych monet*.

Stosując się do zaleceń staruszka, młody człowiek w oznaczony dzień wykopał drogocenny garnek, którego zawartość wkrótce odmieniła jego życie. Szczęśliwy odkrywca skarbu wybudował dom, urządził zagrodę i założył rodzinę. Jednak po jakimś czasie spostrzegł, że nie jest do końca szczęśliwy. *Dręczył go ciągle niepokój, strach, sam nie wiedział dlaczego. Udał się więc do leciwego, doświadczonego mieszkańca Wodącej, który w okolicy słynął z trafnych porad w różnych życiowych problemach. Wyłuszczył szczerze co go trapi, opowiedział przygodę ze skarbem. „Mędrzec wiejski” długo myślał, milcząc. W końcu zapytał: „Czy po wyjęciu skarbu zarównałeś dół, w*

którym on leżał?". Nie, nie... byłem tak ucieszony, że szybko go zabrałem, zostawiłem z roztargnienia rydel i czym prędzej wracałem do domu. - No właśnie... popełniłeś podstawowy błąd i dlatego jesteś nieszczęśliwy. Dół po skarbie należało zakopać*. Historia w tym miejscu się urywa. Nie wiadomo, czy rada wiejskiego mędrca pomogła dręczonemu przez wyrzuty sumienia człowiekowi, ale na pewno stanowiła ważną wskazówkę dla przyszłych poszukiwaczy skarbu. Dół zawsze trzeba zakopać...

Na zdjęciach z 2012 roku kapliczka pomalowana jest na biało. Na obecny, niebieski kolor przemalowała ją Martyna Dorota Tylka, studentka Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, która w 2013 roku realizowała na terenie Starego Ujkowa projekt artystyczny *Droga*. Z tym projektem związany jest także umieszczony na kamieniu obok kapliczki kod QR**.

7. Źródła i materiały

* Legenda o skarbie pod kapliczką, <http://www.polskokatolickikrzykawa.pl/ciekawostki.html>, dost. 7.06.2016.

** Dorota Martyna Tylka, *Droga. Praca dyplomowa*, Wydział Intermediów Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Promotor prof. ASP, dr hab. Grzegorz Biliński, 2013. Strona projektu: <http://www.roadt.net/#!/1/c1xfq>, dost. 7.06.2016.

Fotografie kapliczki przed 2013 r.: forum internetowe *Strażnicy Czasu*, <http://www.straznicyczasu.pl/viewtopic.php?t=1606>, dost. 7.06.2016.

8. Uwagi

9. Dodatkowe fotografie obiektu

